

Meteen aangenomen

André Gingras meldde zich na het zien van een voorstelling van Pina Bausch op 21-jarige leeftijd alsnog en meteen aan bij de dansacademie van Toronto. Robert Wilson nam hem in 1996 aan als solodanser. Productiehuis Korzo was de motor achter zijn ontwikkeling als choreograaf.

INTERVIEW ANDRÉ GINGRAS, CHOREOGRAAF VAN DANCE WORKS ROTTERDAM

Onder André Gingras is de actualiteit de signatuur van Dance Works. Met **Anatomica** geeft hij zijn visitekaartje af. Free running, stuntvallen en acrobatiek bepalen de hartslag.

Door
Mirjam van den Linden

André Gingras (rechts op stoel) repeteert in Rotterdam met zijn gezelschap voor *Anatomica*.

Foto Martijn Beekman / de Volkskrant

Het lichaam als mooiste dat er is

‘It should be fun! Je moet met kracht en verlangen springen. Zo’n draai moet echt in je lichaam zitten, de vorm maak je in feite al voordat je beweegt.’ Met dit soort aanwijzingen laat de Canadese choreograaf André Gingras (1966) de dansers in de studio van zijn Dance Works Rotterdam nog meer loskomen van de zwaartekracht. En het gevoel van genot en angst in de maag van de toeschouwer nog iets heftiger worden. Dansers rennen de hoge ramp op en duiken vogelvrij, met soms in de lucht een schroef of koprol, in één beweging door richting de

stapel matrassen daar beneden, een eindje van de ramp af.

Het is het laatste deel van *Anatomica*, een serie die het lichaam vanuit diverse invalshoeken etaleert. Dit derde deel, over de maakbaarheid van het lichaam, maakte Gingras oorspronkelijk, in 2007, voor de Engelse Rambert Dance Company, nog voordat deel één en deel twee er waren. ‘Ik wist nog niet hoe de serie er precies uit moest zien, maar wel dat ze moest eindigen met *the top of the top*’, lacht hij. En dat betekende voor hem twee dingen: het opgelapte en gepimpte lichaam als object, maar ook het lichaam als ‘het meest fantastische, prachtige, kwetsbare en persoonlijke dat er is’, rennend en vliegend zonder opsmuk.

Vanaf zaterdag is *Anatomica* #3 te zien in Nederland, samen met het nieuwe *Anatomica* #1, dat gaat over het vergaande gedrag dat mensen vertonen om anderen te paaien en te paren. Met deze eerste grote zaalvoorstelling sinds het vertrek van artistiek leider Ton Simons en de komst, in maart 2010, van Gingras, geeft Dance Works nieuwe stijl zijn visitekaartje af.

De maakbaarheid van het lichaam, het is niet het meest originele onderwerp in kunst- en documentaireland. Beetje achterhaald zelfs? Gingras: ‘Misschien. Feit is wel dat het een uitgesproken thema voor onze tijd blijft. Wat kunnen we met ons lichaam doen? Deze obsessie stopt niet, volg de media maar. Het heeft

een optimistische kant – wie hard sleutelt kan supermodel worden, of danser – maar ook iets cynisch: dat moeten veranderen. Wat is nog de betekenis van ‘normaal’?’ Gingras werkt weloverwogen met dansers die niet per se voldoen aan het klassieke lichaamsideaal in de dans van een korte torso, lange armen, benen en nek, een niet te groot hoofd. Ook zijn er verschillende nationaliteiten te bespeuren want, zegt hij wat braaf politiek correct: ‘Rotterdam is een

gemengde stad, de Rotterdammers moeten zich kunnen herkennen.’

In de dans is ‘het lichaam’ al heel lang een onderwerp, maar de maakbaarheid ervan niet zozeer, althans niet expliciet. Op het netvlies staat de generatie van Kylián en Forsythe ‘die het lichaam op prachtig nieuwe manieren hebben laten bewegen’ en daarna de conceptuelen die het persoonlijke lichaam, de performer zelf, centraal stelden, paradoxaal genoeg op een vrij beschouwende, afstandelijke manier. Gingras: ‘De tijd is nu daar om maatschappelijke dilemma’s aan te kaarten, op een meer menselijke en emotionele manier.’

Hierin is Gingras – hij groeide zeer politiek bewust op in een arm gezin van staalwerkers, als Franstalige minderheid in het Engelstalige Canada – absoluut wél origineel. Sinds zijn doorbraak in Nederland met *Cyp 17* (2000), een stuk over genmanipulatie, heeft hij altijd voorstellingen gemaakt over actuele politieke en wetenschappelijke thema’s, zoals de migratieproblematiek, de misstanden in de Abu Ghraib-gevangenis, de vermaakindustrie. Met zijn aanstelling in Rotterdam is er geen ander gezelschap in de Nederlandse dans dat de actualiteit zo nadrukkelijk als signatuur heeft. ‘Wat is op dit moment relevant?’ Voor Gingras, die oorspronkelijk als acteur werd opgeleid en al jaren een vaste medewerker van Robert Wilson is, is deze vraag de allesbepalende drijfveer, ook wat zijn dansstijl betreft.

Gingras’ hybride fabriek combineert (post)moderne danstechnieken met urban dance. Het begon met het invoegen van de brokkelige breakdance, later kwam de vloeiende capoeira en daarna het explosieve free running, het al rennend overwinnen van hindernissen, dat samen met acrobatiek en ‘stuntvallen’ ook de hartslag van *Anatomica* bepaalt. Gingras: ‘Bij mijn weten ben ik de eerste geweest die free running heeft omgevormd tot dans in het theater. Ik vind het mijn rol, en zeker die van de volgende generatie, om iets nieuws de dans in te brengen, iets eigentijds waardoor de kunstvorm zich ontwikkelt en niet blijft hangen in de bekende idiomaten. Dance Works moet het gezelschap van de nieuwe ontwikkelingen worden.’

Naast het opbouwen van een sterk internationaal netwerk wil Gingras met Dance Works Rotterdam stevig wortelen in de Maasstad. Hij heeft het educatieprogramma uitgebreid, houdt open dagen, werkt samen met het multimediale platform Kosmopolis Rotterdam, zet flashmobs in. Gingras, die zelf in Amsterdam woont: ‘Ik heb echt mazzel met Rotterdam. Rotterdam is de enige stad in Nederland die elk jaar jonger wordt. Een fantastische uitdaging voor een dansgezelschap, toch?’

Anatomica gaat op 2 april in première in de Rotterdamse Schouwburg.
www.danceworksrotterdam.nl

5 keer Gingras

Cyp 17 (2000) - over genmanipulatie (goed voor een prestigieuze Bessie Award)

The Lindenmeyer System (2004) - over migratie

Hypertopia (2006) - over fanatisme

The Autopsy Project (2007) - over macht in relatie tot het lichaam

Les Commerçants (2010) - een videoinstallatie over drie professionals - een circusacrobaat, een bokskampioen, een porno-acteur - die met hun lichaam hun brood verdienen

ADVERTENTIE

Leven in de brouwerij
Jan Steen in het
Mauritshuis
t/m 13 juni Den Haag

SIEMENS

M